Seküler Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Seküler Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30073

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Seküler Tutum Ölçe?i, Talip Demir taraf?ndan 2021 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin seküler ya?ama ve dini kurallar?n toplumsal ve ki?isel hayattaki yerine dair sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, 21 maddeden olu?an nihai yap?n?n aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile iki alt boyuta ayr?ld???n? göstermi?tir. Ölçe?in güvenilirli?i, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach's Alpha) ile desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Seküler tutum, Sekülerizm, Din psikolojisi, Ölçek geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Likert ölçe?i, Talip Demir.

Yazarlar

Talip Demir

Amaç

Seküler Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin dinin kamusal alan, ki?isel ya?am ve etik konular üzerindeki etkisine yönelik sergiledikleri e?ilimleri ve tutumlar? sistematik olarak ölçebilecek, geçerli ve güvenilir bir ölçme arac? geli?tirmektir. Ölçek, özellikle modern toplumlarda din-sekülerlik ekseninde ortaya ç?kan farkl? dü?ünce biçimlerini ve inanç sistemlerine yönelik yakla??mlar? belirlemeye odaklanm??t?r.

Bu araç, din sosyolojisi, din psikolojisi ve sosyal bilimler alanlar?nda yap?lacak ara?t?rmalarda, bireylerin sekülerle?me süreçlerini veya seküler de?erlere ba?l?l?k düzeylerini nicel olarak incelemek için kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türkiye ba?lam?ndaki seküler tutumlar?n spesifik yönlerini ortaya koymay? hedeflemi?tir.

Yap?

Seküler Tutum Ölçe?i, bireylerin seküler de?erlere olan e?ilimlerini çok boyutlu bir perspektifle ele almaktad?r. Ölçek, yap?lan faktör analizi sonucunda iki ana faktör (alt boyut) alt?nda toplanm??t?r. Bu faktörler, seküler tutumun farkl? veçhelerini temsil etmektedir.

Ölçe?in maddeleri, dinin geleneksel normlar?na, toplumsal ya?amdaki rolüne ve bireysel ahlak anlay???na dair seküler görü?leri yans?tan ifadelerden olu?maktad?r. Bu iki alt boyutun, bireylerin seküler ya?am tarz?na ve dini otoritelerin s?n?rlar?na dair farkl? derecelerdeki kabul düzeylerini ölçtü?ü belirtilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?i, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. AFA öncesinde, verilerin faktör analizine uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Testi uygulanm??t?r. Sonuçlar, verilerin normal da??l?m gösterdi?ini ve faktör analizi için uygun oldu?unu do?rulam??t?r.

Faktör yap?s?n?n belirlenmesinde Temel Bile?enler Analizi (Principal Component Analysis) metodu ve Quartimax döndürme tekni?i kullan?lm??t?r. Madde eleme sürecinde, faktör yük de?eri 0.32'nin alt?nda olan maddeler ç?kar?lm??t?r. Ayr?ca, bir maddenin sadece bir faktörde yüksek yüke sahip olmas? ve di?er faktördeki yük de?eri ile aras?nda en az 0.1 fark bulunmas? kriteri esas al?nm??t?r.

Güvenirlik

Seküler Tutum Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach's Alpha katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in genelinin ve alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir:

Nihai Ölçek (21 madde): Güvenirlik Katsay?s? (Cronbach's Alpha) **0,875**.
1. Alt Boyut (17 madde): Güvenirlik Katsay?s? (Cronbach's Alpha) **0,867**.
2. Alt Boyut (4 madde): Güvenirlik Katsay?s? (Cronbach's Alpha) **0,619**.

Özellikle 21 maddelik toplam ölçek ve 1. alt boyut için elde edilen katsay?lar (0.875 ve 0.867), ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek düzeyde yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r. ?kinci alt boyutun katsay?s? (0.619) ise, 4 maddeden olu?mas?na ra?men kabul edilebilir s?n?rlarda yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Yap?lan aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) sonucunda, Seküler Tutum Ölçe?i'nin iki faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu iki faktör, ölçe?e ili?kin toplam varyans?n %36,48'ini aç?klamaktad?r.

Faktör döndürme (Quartimax) i?lemi sonras?nda, maddelerin da??l?m? a?a??daki gibi belirlenmi?tir:

Faktör 1: 17 maddeden olu?maktad?r. Bu faktör, seküler tutumun bask?n ve geni? kapsaml? yönlerini temsil etmektedir.
Faktör 2: 4 maddeden olu?maktad?r. Bu faktör, seküler tutumun daha dar kapsaml? veya spesifik bir yönünü yans?tmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin Popülasyon (Çal??ma Örneklemine Ba?l?)

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle Yeti?kin)

Population Details: Çal??man?n yap?ld??? örneklem detaylar? kaynak makalede mevcuttur.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r (1=Hiç kat?lm?yorum, 5=Tamamen kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Sekülerle?me, Tutum ölçümü, Psikometri, Din, Cronbach's Alpha, KMO, ?slami ilimler, Derecelendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir (N/A)

Affiliation Email addresses: talipdemir83@gmail.com

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir (N/A)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin detaylar? için sorumlu yazar Talip Demir ile ileti?ime geçilmelidir.

Test Y?l?: 2021

?leti?im: talipdemir83@gmail.com

Kaynaklar

Demir, T. (2021). Seküler Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik, güvenirlik çal??mas?. *A?r? ?slami ?limler Dergisi (AG??D), 9,* 19-37.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin yay?mland??? dergiye buradan ula??labilir: dergipark.org.tr/tr/pub/agiid

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n orijinal PDF'i buradan indirilebilir: sekuler-tutum-olceginin-gelistirilmesi-gecerlik-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Seküler Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kar?? cinsten biriyle tokala?makta bir sak?nca yoktur
Y?lba?? kutlamalar?n?n yap?lmas?nda bir sak?nca yoktur
Ahlakl? ya?ad??? sürece insan?n dindar olup olmamas? önemli de?ildir
Din, insan hayat?n?n her alan?na müdahale etmemelidir
Zorunlu olmasa bile estetik ameliyat yapt?r?labilir
Dinî bir hayat sürmek için tesettürlü olmak ?art de?ildir
Dinî gruplar, insanlar?n inanç ve duygular?n? istismar etmektedir
Ölümcül hastal??a yakalanm?? yeti?kin bir hastan?n kendi ya?am?na son verme hakk? vard?r
Hastal?klar?n iyile?mesinde duan?n yaln?zca psikolojik bir etkisi vard?r
Kuran'? Arapças?ndan okumakla Türkçe tercümesini okumak aras?nda bir fark yoktur

ARABPSYCHOLOGY.COM